

Liturgie

Thema: "Dood en leven"

Zondag 26 maart 2023

Vijfde zondag van de veertigdagentijd

Kerk van Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand
te Bilthoven

Voorganger: pastor Annelies van den Boogaard

Piano: Jan Willem Fijen

Openingslied: Roept God een mens tot leven (GvL 517)

melodie a:

Roept God een mens tot leven,
wie weet waarom en hoe,
Hij moet zichzelf prijsgeven,
hij leeft ten dode toe.

melodie a:

Gods woord roept door de tijden
zijn volk en grijpt het aan
Hij doet het uitgeleide
het moet de zee ingaan

melodie b:

Geroepen en verzameld
uit dood en slavernij,
gedoopt in woord en water
dat volk van God zijn wij.

melodie a:

Wij werden nieuw geboren
toen de mens Jezus kwam,
die als een slaaf de zonde
der wereld op zich nam.

melodie b:

Met Hem in geest en water
tot zoon van God gewijd,
zijn wij met Hem begraven,
verrezen voor altijd.

melodie a:

Gestorven voor de zonde
in Jezus' bloed vereend,
en met elkaar verbonden
levend voor God alleen.

melodie b:

Wie Jezus' kelk wil drinken,
zijn doop wil ondergaan,
zal in de dood verzinken
en uit die dood opstaan.

melodie a:

Hij zal zijn leven geven
hij maakt zichzelf tot brood,
hij sterft en and'ren leven,
hij overleeft de dood.

melodie b:

Wie weerloos in de aarde
als graan gestorven is,
wordt tot het brood verzameld
dat aller leeftocht is.

melodie a:

O Heer, Gij zult ons breken
en geven aan elkaar.
Uw tafel is het teken,
uw vrijmacht maakt het waar.

Welkom

Gebed

Gebed om ontferming

Wij hebben allen onze goede en kwade dagen;
laat ons bij de aanvang van deze viering
ons daarom bezinnen over onze houding tot de anderen
en willen wij elkaar vergeving vragen en schenken.

Omdat wij onvoldoende begrip opbrengen voor elkaar,
en ons te weinig inzetten voor het geluk van anderen:
Heer, ontferm U over ons.

**Omdat wij, uit zwakheid of onverschilligheid,
zo vaak voorbijgaan aan wie ons oprecht liefhebben,
omdat wij vergeten dankbaar te zijn:
Christus, ontferm U over ons.**

Om alles wat we voor onze medemens
hadden kunnen doen en zijn,
om alles wat ongezegd bleef en ongedaan:
Heer, ontferm U over ons.
Heer, ontferm U over ons.

Laten wij elkaar vergeving schenken
en moge de barmhartige God
ons in zijn liefde opnemen
en geleiden tot het eeuwig leven. **Amen.**

Glorialied: Alle eer en alle glorie (Liedboek 305)

Alle eer en alle glorie
geldt de luisterrijke Naam!
Viert de vrede die Hij heden
uitroept over ons bestaan.
Aangezicht vol van licht,
zie ons met ontferming aan!

Alle eer en alle glorie
geldt de Zoon, de erfgenaam!
Als genade die ons toekomt
is Hij onze nieuwe naam.
Licht uit licht, vergezicht,
steek ons met uw stralen aan.

Alle eer en alle glorie
geldt de Geest die leven doet,
die de eenheid in ons ademt,
vlam die ons vertrouwen voedt!
Levenszon, liefdesbron,
maak de tongen los voorgoed!

Inleiding op de lezingen

Eerste Lezing: Ezechiël 37, 12-14

Profeteer daarom en zeg tegen hen: “Zo spreekt de Heer God: Ik ga uw graven openen; Ik wek u in grote aantallen uit de dood op en breng u naar Israëls grond. En als Ik uw graven open en u in grote aantallen uit de dood opwek dan zult u erkennen dat Ik de Heer ben. Ik schenk u mijn geest, zodat u weer leeft, en laat u op uw eigen grond wonen. Dan zult u erkennen dat Ik, de Heer, doe wat Ik zeg” – godsspraak van de Heer.’

Lied: Wie in de schaduw Gods mag wonen (GvL 651)

Wie in de schaduw Gods mag wonen,
hij zal niet sterven in de dood.
Wie bij hem zoekt naar onderkomen
vindt eenmaal vrede als zijn brood.

God legt zijn vleugels van genade
beschermend om hem heen als vriend.
En Hij verlost hem van het kwade,
opdat hij eens geluk zal zien.

Hem zal de nacht niet overvallen
zijn dagen houden eeuwig stand.
Duizenden doden kunnen vallen
hij blijft geschreven in Gods hand.
God legt zijn schild op zijn getrouwen
die leven van geloof alleen.
Hij zal een nieuwe hemel bouwen
van liefde om hun tranen heen.

Tweede lezing: Romeinen 8, 8-11

Broeders en zusters, zij die een zondig leven leiden, kunnen God niet behagen. Maar u leidt geen zondig leven meer, maar u leeft in de Geest, omdat de Geest van God in u woont. Iemand die de Geest van Christus niet bezit, behoort Hem niet toe. Als Christus in u is, blijft uw lichaam wel door de zonde aan de dood gewijd, maar uw geest leeft, dankzij de gerechtigheid. Als de Geest van Hem die Jezus heeft opgewekt uit de doden in u woont, zal Hij, die Christus uit de doden heeft laten opstaan, ook uw sterfelijk lichaam levend maken door de kracht van zijn Geest, die in u woont.

Pianomuziek

Evangelielezing: Johannes 11, 1-45

De opwekking van Lazarus

Er was iemand ziek, een zekere Lazarus uit Betanië. Zijn zusters Marta en Maria stuurden Jezus de boodschap: "Heer, hier is iemand ziek, iemand van wie U houdt." Toen Jezus dit hoorde, zei Hij: "Deze ziekte loopt niet uit op de dood, maar op de verheerlijking van God, want de Zoon van God moet erdoor verheerlijkt worden." Jezus hield veel van Marta, van haar zuster en van Lazarus. Jezus hoorde dus van zijn ziekte; toch bleef Hij nog twee dagen waar Hij was. Daarna zei Hij pas tegen zijn leerlingen: "Kom we gaan naar Judea."

Bij de aankomst van Jezus bleek Lazarus al vier dagen in het graf te liggen. Marta die gehoord had dat Jezus op komst was, was Hem tegemoet gegaan; Maria was thuis gebleven. Marta zei tegen Jezus: "Heer, als U hier geweest was, zou mijn broer nooit gestorven zijn. Maar ik weet zeker dat U ook nu nog alles aan God kunt vragen en dat Hij het U zal geven." "Je broer zal opstaan", verzekerde Jezus haar. "Dat weet ik", zei Marta, "hij zal opstaan bij de opstanding op de laatste dag." "Ik ben de opstanding en het leven" zei Jezus. "Wie in Mij gelooft mag dan wel sterven, toch zal hij leven, en iedereen die leeft en in Mij gelooft, zal in eeuwigheid niet sterven. Geloof je dat?"

“Ja Heer”, antwoordde Marta, “ik geloof vast dat U de Messias bent, de Zoon van God, degene die in de wereld komen zou.” Toen Jezus zag hoe Maria weeklaagde en ook de Joden die haar vergezelden weeklaagden, ontstak Hij in toorn en wond zich op. “Waar hebt u hem neergelegd?” vroeg Hij. “Komt U maar kijken, Heer”, zeiden ze. Jezus begon te huilen, zodat de Joden zeiden: “Hij moet wel veel van hem gehouden hebben!”

Maar sommigen merkten op: “Had Hij dan niet kunnen zorgen dat hij niet dood ging? Hij heeft toch ook de ogen van de blinde geopend?”

Opnieuw in toorn ontstoken, ging Jezus naar het graf. Het was een grot, die met een steen was afgesloten. “Neem die steen weg”, beval Hij. Marta, de zuster van de gestorvene, zei: “Maar Heer, de stank! Hij ligt er al vier dagen!” Jezus antwoordde: “Heb Ik je niet gezegd dat je de heerlijkheid van God zult zien als je maar gelooft?” Toen nam men de steen weg. Jezus sloeg de ogen op en bad: “Vader, Ik dank U dat U Mij aanhoord hebt. Voor Mij stond het vast, dat U Mij altijd aanhoort, maar Ik spreek zo met het oog op al die mensen hier, opdat ze mogen geloven dat U Mij gezonden hebt.” Na dit gebed riep Hij met luide stem: “Lazarus, kom naar buiten!” En de dode kwam naar buiten, zijn voeten en handen gebonden met zwachtels en zijn gezicht in een doek gewikkeld. “Maak hem los,” beval Jezus “en laat hem gaan.”

Overweging

Pianomuziek

Gebed van geloof en vertrouwen

Ik geloof in Hem die heet:
'Ik zal er zijn voor allen, niemand uitgesloten'.

**Hij is de Kern, de Bron van onze solidariteit.
Op Hem wil ik mijn inzet afstemmen
en zijn naam maken tot rode draad van mijn leven.**

Ik geloof in Jezus,
het levende verzet tegen iedere uitsluiting.

**In Hem heeft onze God
handen en voeten gekregen.
In Hem is zijn naam werkelijkheid geworden.
Ik geloof dat Hij niet vergeefs heeft geleefd
maar dat Hij elke dag opnieuw verrijst
in mensen die vandaag
zijn solidariteit met de uitgestotenen belichamen.**

Ik geloof in zijn Geest,

**die ook vandaag mensen bezielt
en aanzet om zijn manier van leven
tot de hunne te maken,
en de weg te gaan van breken en delen,
van goedheid en verbondenheid,
van recht en vrede,
altijd weer ten bate van de minsten.**

Ik geloof in Hem die heet:
'Ik zal er zijn voor u',

en ik weet: Hij is te doen. Amen.

Klaarmaken van de tafel en collecte

Gebed rond de tafel

God van ons leven,
altijd weer opnieuw
hebt U de dood en de verstarring doorbroken
die onze wereld bedreigt.
U hebt in het begin de chaos bezworen
en grond onder onze voeten gelegd.
U hebt het volk van Israël
door de zee van de dood heen
naar het leven gevoerd;
bij monde van profeten
hebt U ons aangespoord
oorspronkelijk te leven, recht uit het hart.
Door de apostel Paulus
hebt U ons gevraagd het oude af te leggen
en ons te bekleden met de nieuwe mens.
Maar bovenal hebt U ons tot leven geroepen
door Jezus van Nazareth,
die nieuwe mens in eigen persoon,
Mensenzoon en Zoon van U.

**Wij danken U voor Hem en wij bidden U:
moge zijn woord, zijn voorbeeld
ons wegroepen uit alle verstarring.
Moge de opgestane Heer ons wegvoeren
uit ieder graf van eenzaamheid,
uit elke put van zorgen,
uit welke dood dan ook.**

Te midden van dode wetten
sprak Hij woorden van eeuwig leven;
tegen alle onmenselijkheid in
durfde Hij mens met de mensen te zijn;
tegen alle goddeloosheid in
durfde Hij God met u te zijn;
waar zonde en dood het pleit leken te winnen
Gaf Hij de liefde als een nieuw gebod.
Het kwaad kon Hem niet deren.
Ter wille van de nieuwe mens
heeft Hij zijn leven prijs gegeven tot de dood,
ter wille van ons allen
wilde Hij vergoten worden als wijn,
gebroken als brood.
En zo heeft Hij voor ons een nieuw begin gemaakt
van liefde sterker dan haat,
van leven sterker dan dood.

**Wij danken U voor Hem
die ons als kerk bijeen heeft gebracht.
Wij danken U voor zijn ware
en dienstbare instelling.**

**En wij bidden U:
maak ons in Zijn geest tot nieuwe mensen,
tot getuigen van het leven,
van wereldwijde liefde
en van eeuwige vrede.
Laat ons dan met elkaar
zijn brood breken en delen.**

Dat bidden wij met de woorden
die Jezus ons gegeven heeft:

Onze Vader

Onze Vader, die in de hemel zijt,
uw naam worde geheiligd,
uw rijk kome,
uw wil geschiede,
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons heden ons dagelijks brood
en vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij vergeven
aan onze schuldenaren
en breng ons niet in beproeving
maar verlos ons van het kwade.
Want van U is het Koninkrijk
en de kracht en de heerlijkheid
in eeuwigheid.
Amen.

Lied: Hij brak het brood

Hij brak het brood en nam zijn dood in eigen hand,
Hij gaf de wijn, zijn stervenspijn, ons in de hand.

Nu gaat zijn dood als levensbrood van hand tot hand:
zijn stervenspijn wordt vreugdewijn in ieders hand.

Leven en dood zijn wijn en brood in onze hand:
zo zal voortaan de dood een gaan ten leven zijn.

Communieviering

Slotgebed

Gezongen Zegenbede (GvL 344)

Voorganger:
De Levende zegene en behoede ons.
De Levende doe zijn aangezicht over ons lichten,
en zij ons genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over ons,
en geve ons vrede.

**Zegen ons en behoed ons,
Doe lichten over ons uw aangezicht
En wees ons genadig.**

**Zegen ons en behoed ons,
Doe lichten over ons uw aangezicht
En geef ons vrede.
Mededelingen**

Slotlied: De eerste uit de doden (GvL 585)
(Mel. Ik wil mij gaan vertroosten)

De eerste uit de doden
die sterft en eeuwig leeft,
die met een hand-vol broden
zijn volk verzadigd heeft,
die is het brood dat heden
voor ons gebroken wordt,
die is de vrucht vertreden,
het kostbaar bloed gestort.

De eerste uit de doden
die water maakt tot wijn,
is onder zijn genoden
een levende fontein,
zoals er staat geschreven:
springende wijd en zijd
tot in het eeuwig leven,
een zee van zaligheid.

Bestemming

Want wij zijn vonken van uw vuur
momenten zijn wij van uw duur
eeuwigheid stroomt door ons geslacht,
licht zijn wij, komend uit de nacht.

Want alles groeit en bloeit en sterft
één kleurgloed die de aarde verft
één voorjaar en één herfst in goud
en in de tijd wordt alles oud.

Maar wat is oud en wat is tijd
de knop is toch reeds lang bereid
voor 't nieuwe blad als 't oude sterft
en op de herfstwind verder zwerft.

Er is geen tijd voor wie zich
stil voegt naar zijn grote levenswil
en zich ontvouwt en bloeit en leeft
en zo naar zijn bestemming streeft.

David Ietswaart